

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/48/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7917209495
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7917209495.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu Poštová banka, a.s., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 31 340 890, zast. Advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8A, IČO: 47 232 471, proti žalovanej F. A., nar. X.X.XXXX, bytom K., B. Z. XXXX/X, o zaplatenie 6.422,60 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 12Csp/172/2017-56 z 24.11.2017 Okresného súdu Trebišov

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutej zamietavej časti a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zaviazal žalovanú uhradiť žalobcovi sumu 1.724,86 € s 5,25 % ročným úrokom z omeškania od 11.11.2014 až do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a tiež rozhodol, že strany nemajú právo na náhradu trov konania.

2. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy 6.422,60 € ako nesplatennej časti úveru, ktorý jej poskytol na základe zmluvy z 10.7.2012. Pobyt žalovanej sa mu zistiť nepodarilo, keďže táto sa dlhodobo zdržuje na neznámom mieste v zahraničí. Zistil, že strany uzavreli dňa 10.7.2012 zmluvu o úvere, na základe ktorej žalovanej bola poskytnutá suma 7.000 € a táto sa zaviazala ju uhradiť v 72 mesačných splátkach po 165 €, pričom z dôvodu riadneho nesplácania pôžičky veriteľ prikročil dňa 10.11.2014 k jej predčasnej splatnosti. Z výpisu čerpania splátok a úhrad zistil, že žalovaná uhradila veriteľovi celkom sumu 5.275,14 €. Citoval § 369 ods. 1 a § 497 Obch. zák., ďalej § 3 ods. 1,2, § 39 a § 53 ods. 1,5 a 6 Obč. zák. a § 4 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. a dospel k záveru, že žalobca predložil žalovanej formulárovú zmluvu, v ktorej v časti výšky odplaty za poskytnutie úveru bola dohodnutá výška úrokov 4.877,04 € a túto dohodu vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spočívajúcu vo výraznej nerovnosti zmluvných strán. Podľa zmluvy dlžníčka mala celkom zaplatiť žalobcovi sumu 11.877,04 € a odplatu prevyšujúcu skutočne poskytnutú sumu 7.000 € pokladal za neprijateľnú zmluvnú podmienku a zmluvu v časti povinnosti platiť úroky z úveru po jeho spoplatnení pokladal za neplatnú. Uložil preto žalovanej povinnosť uhradiť žalobcovi iba sumu 1.724,86 € ako rozdiel medzi poskytnutým úverom a sumou 5.275,14 €, ktorú žalovaná skutočne zaplatila a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Uviedol ďalej, že aj keď v zmluve dohodnutá ročná priemerná miera nákladov a ročná úroková miera boli v súlade s platnou právnou úpravou, tak na druhej strane bolo dohodnuté také neprímerane dlhé obdobie splácania pôžičky, ktoré prináša veriteľovi rovnaké neprímerané majetkové zvýhodnenie ako neprímeraná miera nákladov alebo neprímeraná úroková miera. Práve v tom videl vybočenie z pravidiel morálky, zo strany veriteľa v spotrebiteľskom záväzkovom vzťahu. Na podporu tohto názoru poukázal aj na vybrané rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/175/2015, Okresného súdu Trebišov sp.zn. 12C/117/2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co/540/2016, Okresného súdu Lučenec sp.zn. 4C/17/2016, Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/84/2016, Okresného súdu Košice-okolie sp.zn.

18C/127/2014, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/53/2016, Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. 10C/27/2014, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co/166/2016 a Okresného súdu Dunajská Streda sp.zn. 10C/476/2014. Tieto rozhodnutia podľa neho vychádzajú zo všeobecne uznávaných pravidiel, že pôžičky a úvery poskytované spotrebiteľskými záväzkovými vzťahmi nemôžu byť poskytované za zjavne neprimeranú odplatu.

3. Rozsudok v jeho zamietavej časti a vo výroku o trovách konania napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho v tejto časti zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie súdu prvej inštancie alebo ho zmeniť a žalobe v plnom rozsahu vyhovieť a to s poukazom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP. Vytkol súdu, že v konaní neskúmal otázku uzatvorenia zmluvných podmienok, hoci mu to ukladá § 150 ods. 2 CSP, ďalšie skutkové tvrdenia nevyžadoval a tak mu neumožnil rozpoznať otázky, ktoré pokladal za sporné a je zrejmé, že za formulárové podmienky zmluvy o úvere pokladal aj tie, ktoré boli individuálne upravené zmluvnými stranami. Zmluva o úvere pritom bola uzatvorená na základe vlastnej žiadosti žalovanej a aj obdobie splácania, ktoré podľa názoru súdu bolo prídlhé, bolo dohodnuté na základe žiadosti dlžníčky, z čoho automaticky vyplýva, že pri dojednávaní zmluvnej odplaty vychádzajúc z doby splácania úveru nepostupoval neprijateľne. Citoval § 53 ods. 1 Obč.zákonníka a poukázal na konštatáciu súdu, že zmluvné podmienky boli vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne. Trval na tom, že zmluvné podmienky čo do výšky úveru a dĺžky jeho splácania boli individuálne dojednané a navyše v čase uzatvárania zmluvy zákon nedefinoval hranicu, do ktorej mohli len byť dohodnuté náklady spojené s úverom. Namietal tiež, že z rozhodnutia nie je zrejmé, ako súd prvej inštancie dospel k výpočtu sumy 1.724,86 €, a navyše tento svoj výpočet súd neodôvodnil a rozhodnutie je tak nepreskúmateľné.

4. Žalovaná sa k odvolaniu osobitne nevyjadrila.

5. Žalobca podaným odvolaním napadol rozsudok súdu prvej inštancie iba v jeho zamietavej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania. Predmetom odvolacieho prieskumu tak nebola vyhovujúca časť rozsudku o zaplatenie sumy 1.724,86 € s prísl. .

6. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie ako podané včas oprávnenou osobou bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP, preskúmal rozsudok aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a 380 ods. 1,2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

7. Žalobca použil okrem iného odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je v praxi vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

8. Okrem toho žalobca použil aj odvolací dôvod vymedzený v § 365 ods. 1 písm. d/ CSP namietajúc, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

9. Odvolací súd sa oboznámil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že toto nezodpovedá pravidlám uvedeným v § 220 ods. 2 CSP. Nepriзнание žalovanej sumy (nad sumu 1.724,86 € s prísl.) prvoinštančný súd nedostatočne odôvodnil argumentujúc len tým, že „dohodnutú odplatu vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, teda zmluva je v časti o zaplatenie odplaty pre veriteľa, t.j. sumy nad 7.000 € a v časti povinnosti platiť úroky z úveru po jeho spoplatnení neplatná“. Takéto odôvodnenie nie je postačujúce a je nepreskúmateľné.

10. Odvolací súd považuje za určujúce pre nachádzanie práva, že vždy je potrebné vychádzať z individuálnych rozmerov každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na zistených skutkových

okolnostiach. Súd prvej inštancie sa však podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci so všetkými špecifikami charakterizujúcimi daný spor nevysporiadal. Z princípu práva na spravodlivý proces vyplýva povinnosť súdu umožniť stranám sporu účinné uplatňovanie námietok a argumentov, ako i povinnosť súdu sa s týmito námietkami a argumentami, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie presvedčivo v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08) tak, aby odôvodnenie rozsudku malo náležitosti vyžadované vtedy v § 157 ods. 2 CSP, od 1.7.2016 podľa § 220 ods. 1 CSP. Z obsahu spisu a z odôvodnenia napadnutej časti rozsudku však je nutné vyvodiť, že v posudzovanom prípade súd prvej inštancie sa neriadil vyššie uvedenými pravidlami, čím založil nepreskúmateľnosť. Je pravdou, že v rámci odvolacieho konania účinnosťou nového procesného predpisu Civilného sporového poriadku prišlo k určitému posunu v právnej úprave snahou o zrýchlenie konania a snahou predísť prieťahom spočívajúcim v zrušovaní a vracaní veci na súd nižšej inštancie, pričom dôvodom zrušenia bola často nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie. Nepreskúmateľnosť rozsudku však neznamená, že nemôže byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia. Aj pre odvolacie konanie platí, že musia byť zachované a dodržané princípy spravodlivého procesu. Ak totiž nastane situácia, že rozsudok v napadnutej časti má nedostatočné dôvody, je bez dôvodov alebo ide o dôvody chaotické, je pravda, že nedostatok týchto dôvodov prináša až porušenie práva na spravodlivý súdny proces a je preto potrebné napadnutý rozsudok zrušiť. Odvolací súd totižto vzhľadom na nedostatok dôvodov nemôže posúdiť, či v tejto časti súd prvej inštancie vecne správne rozhodol.

11. V preskúmanom rozhodnutí súd prvej inštancie síce odcitoval § 53 ods. 5 Obč.zákonníka o neplatnosti neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, § 39 Obč.zákonníka o neplatnosti právnych úkonov, ako aj § 3 ods. 1, 2 Obč.zákonníka, v konečnom dôsledku však ďalej nešpecifikoval, podľa ktorého zákonného ustanovenia odplatu uplatňovanú nad skutočne poskytnutú sumu žalovanej pokladal za nedôvodnú. Ani jeho záver o neprimerane dlhom období splácania pôžičky nie je dostatočne objasnený. Súd prvej inštancie síce ďalej poukazuje na vybrané rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré však podľa názoru odvolacieho súdu priamo na prejednávajúcu vec aplikovať nemožno a v týchto bola posudzovaná otázka neprimerane vysokých zmluvných úrokov (31,57 %, či 87,84 % a podobne). V danej veci však súd prvej inštancie výslovne konštatoval, že v zmluve dohodnutá ročná priemerná miera nákladov a ročná úroková miera bola v súlade s platnou právnou úpravou v čase uzavretia zmluvy.

12. Je tak evidentné, že navýšenie čiastky, ktorú žalovaná podľa zmluvy mala veriteľovi vrátiť primárne spôsobila dohodnutá doba splácania úveru, rozloženého na 72 mesačných splátok. Nemožno pritom opomenúť, že v zmysle § 53 ods. 1 Obč.zákonníka z okruhu neprijateľných podmienok upravených v spotrebiteľských zmluvách, ktoré sú sankcionované neplatnosťou, sú vyňaté neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Pritom individuálne dohodnuté zmluvné ustanovenia sú také, s ktorými sa spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť pred podpisom zmluvy a mohol ovplyvniť ich obsah.

13. Otázke možného individuálneho dojednania doby splácania úveru sa súd prvej inštancie vôbec nevenoval. Navyše žalovaná v konaní vypočítaná nebola (zdržuje sa neznámom mieste) a k problému dohody o dĺžke splácania úveru sa vôbec nevyjadřila.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu vo všeobecnosti dlhšia doba splácania úveru (hoci aj 6 rokov) sama osebe nemusí byť pre spotrebiteľa nevýhodná, ak si ju individuálne dohodol, trval na nej a veriteľ s ňou súhlasil. Práve naopak, dlhšia doba splácania úveru nepochybne umožňuje docieľiť nižšiu výšku mesačnej splátky úveru a tak umožňuje aj finančne menej disponovaným spotrebiteľom dostať sa jednorazovo k väčšiemu objemu finančných prostriedkov, samozrejme po zvážení jeho reálnej a nevyhnutnej potreby. S dlhšou dobou splácania úveru však na druhej strane narastá celková suma, ktorú dlžník musí vrátiť, čo by si však priemerne uvedomelý spotrebiteľ mal (a mohol) uvedomiť. Žalovaná v danej veci podľa údajov v spise predmetný úver mienila použiť na splatenie predchádzajúcich úverov, u ktorých nemožno vylúčiť, že ju zaťažovali ešte vyšším úročením. Vzhľadom na uvedené sa súd prvej inštancie musí v odôvodnení vysporiadať aj s tým, či sporné podmienky zmluvy neboli výsledkom individuálnej dohody, či sa dlžníčka mohla s nimi dostatočne oboznámiť a či na nich prípadne výslovne netrvala. Úlohou prvoinštančného súdu teda bude v spore opätovne rozhodnúť, svoje rozhodnutie odôvodniť v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP a ustálenými zásadami súdnej praxe uviesť právne závery, ktoré boli zo skutkového stavu vyvodené, aby boli dané jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, vrátane námietok žalobcu nadnesených v priebehu odvolacieho konania.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách celého konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).